

BEMUTATJUK MAGUNKAT

GABNAI KATALIN

Születtem: 1948. szeptember 18-án, Orosházán.
Apám autószerelő volt, anyám betanított munkás. Testvérem nincs, szüleim már nem élnek.
Férjem Mann Lajos, a Magyar Szinkron és Videó Vállalat lektora volt, most nyugdíjas. Két fióknk van, egyik 20, a másik 15 éves.
Lakcímem: Budapest, Leonardó da Vinci u. 41. fsz. 3. 1082
Telefonszámom: 134-0629

Iskoláim:

1967. gimnáziumi érettségi — Orosházán
1971. vallástörténet — valláskritika-filozófia szakosító
1972. riporterstúdió — Magyar Rádió
1977. magyar-népművelés szak — ELTE, levelező tagozat
1985. színházelmélet — dramaturgia szak — Színház és Filmművészeti Főiskola

Bizonyítványt adó külföldi kurzusok:

1976. szociodráma — Finnország
1984. néprajzi és helytörténeti színház — Svédország és Dánia

Meghatározott munkahelyem a Népművelési Intézet volt, ahol 18 évet töltöttem el. A Drámai Osztályon végzett munkám az országos amatőr rendezőképzést fogta össze. Kutatási területem a drámapedagógia és az ifjúsági színház volt.

Ezt követően a pécsi Janus Pannónius Tudományegyetemre szerződtem. Mivel a körülmények lehetetlenné tették terveim megvalósítását, 1989. november elsején szerződést bontottam.

Színházi kritikák írásából és szerkesztési munkákból éltem, óraadó voltam a Színházművészeti, az ELTÉ-n és a Gyógypedagógiai Főiskolán.

ELŐDNÓRA

Pályámat magyar-orosz szakos egyetemi végzettséggel kezdtem. Tanítottam általános iskolában, gimnáziumban és 26 éve — jelenleg docensi beosztásban — a Külkereskedelmi Főiskolán. A drámával diákszínjátzóként kerültem kapcsolatba: mind a középiskolában, mind az egyetemi évek alatt ihletett vezetőktől (Kohut Magda, Tyll Attila) kaptam az első szakmai impulzusokat. Magyartanárként a 60-as években irodalmi önképzőkört, versmondókört és diákszínpadot vezettem; utóbbi révén ismerkedtem meg Mezei Évával, akin keresztül szorosabb kapcsolatba kerültem az akkori magyar amatőr színjátszással. Működtem korrepetítor-segédrendezőként felnőtt amatőrstúdió mellett is, amely a produkciók előkészítésével párhuzamosan a színésznevelés és színpadi rendezés alapjaiból elméleti képzést is nyújtott (vezetője Pauló Lajos volt).

Tízéves kihagyás után abban az időszakban kapcsolódtam be újra a „mozgalomba”, amikor — hála Mezei Évának, illetve a Népművelési Intézetben és körülötte akkoriban szerveződő munkatársi gárda ügybuzgalmának — Magyarországon egyre ismertebbé vált a drámajáték-elmélete, terjedt gyakorlata, és egyre határozottabban kettévált a két vonal: a színjátszás és a drámajáték. Jómagam a drámajátékot mint személyiségfejlesztő eszközt preferáló irányhoz kapcsolódtam. Ebben az időszakban (és azóta is!) résztvettem minden lehetséges tanfolyamon és továbbképzésen (Zalaszentgrót, Szentés,

1990 őszén kerestek meg a Művelődési és Közoktatási Minisztériumból, s két évig dolgoztam a Közoktatásfejlesztési Főosztály főmunkatársaként. Feladatomban a nevelőképzés gyakorlati oldalának segítése volt.
1991-ben drámatanári osztályom indult a Színházművészeti Főiskolán.

1993. január 1-től a Színház és Filmművészeti Főiskola egyetemi adjunktusa és a Zsámbéki Tanítóképző Főiskola tanszékvezető docense vagyok.

Kitüntetésem és nívódíjaim közül a GYERMEKEKÉRT díjat említem, melyet alapításkor az első tíz művész közt kaptam meg.

Független értelmiségiként, nem tartozva semmilyen párthoz, tagja vagyok a Magyar Újságírók Szövetségének.

Írásaimról, munkáimról külön szövegek.

Szerkesztői munkáimról az alábbi, általam gondozott kiadványokat említem:

A szociálpszichológia vázlat (Csepeli György)

A színésznevelés breviáriuma (Nánay István)

Szervezési ismeretek színjátszóknak (Bicskey Gábor)

Dramaturgiai olvasókönyv (Duró Győző)

Lyukasóráim (Mészöly Dezső)

Önálló könyveim:

ÁLLATOSDI (Móra, 1984)

DRÁMAJÁTÉKOK (Tankönyvkiadó, 1987., 1989.)

DRÁMAJÁTÉKTÁR (Gödöllői Művelődési Központ, 1990.)

Pedagógiai kutatások: tanácsadások, kísérletvezetések, A tanári magatartás előadóművészi elemei címmel és drámapedagógiai témában, és a szociális célú reklám területén CSOKONAI PROGRAM, OSKOLA-RENDSZER, GESZTUS-AKCIÓ.

Balatonalmádi, Pécs stb.), s bár ezek nem adtak végzettséget igazoló hivatalos bizonyítványt, magam is kezdtem továbbképzéseket vezetni. Először a „Kreatív drámajáték a nyelvoktatásban” téma vált szakterületemmé: ennek elméleti terméke bölcsészdoktori értekezésem, a nyelvészeti szakajtóban megjelent számos publikáció, illetve országos és nemzetközi nyelvoktatási konferenciákon tartott referátumaim. Különböző szervezésekben (FPI, Népművelési Intézet, BMK, Szovjet Kultúra Háza stb.) vezettem továbbképző tanfolyamokat és táborokat orosz tanárok részére, közben többféle korosztállyal és formában (tanóra, szakkör, klub, napközis foglalkozás stb.) gyerekekkel is dolgoztam. 1987-ben a Tankönyvkiadónál drámajátékgyűjteményem jelent meg az általános iskolai orosz tanításhoz, előszavában bő elméleti-módszertani bevezetéssel. (A Népművelési Intézet néhány évvel korábban kiadta a könyv első, rövidített változatát). A kötelező orosz tanítás megszüntetése óta magyar nyelven tartok foglalkozásokat különböző idegen nyelveket tanító tanároknak a dramatikus játéknak a nyelvoktatásban lehetséges alkalmazásáról, minthogy erre a továbbképzési formára országosan óriási igény mutatkozik.

Később specializációm tágult általában a verbális kommunikációs-készség-fejlesztés dramatikus formái irányában, különös tekintettel az anyanyelvi képzésre az általános beszédkészségfejlesztésben (alsó tagozat) és a magyartanításban (felső tagozat). Minthogy pedig hall-

gatóim részéről egyre jobban érzékeltem a drámajáték-módszerrel teljes komplexitásában való megismerkedés igényét, az utóbbi években kurzusaimba a korábban elhanyagolt nonverbális területeket is beépítettem.

Komplex drámajátékvezető-képző tanfolyamot két éve vezetek, a Magyar Drámapedagógiai Társaság által a Művelődési és Köznevelési Minisztériumhoz felterjesztett vizsgakövetelmény/tematika alapján, azt a felkérő szerv által megszabott időkerethez igazítva. A hiteles tapasztalati háttérrel a békásmegyeri Pais Dezső Általános Iskolában, három különböző korcsoporthoz tartozó osz-

TOLNAI MÁRIA

Tanárképző főiskolai népművelés-pedagógia szakos diplomám egészült ki az ELTE népművelés szakos képzésével, s a jelenlegi Színházművészeti Főiskolai képzéssel. Ez tehát iskolákban és diplomákban mérhető szakmai háttérrel.

A közművelődésben — a különböző színtereken eltöltött éveket — a szorosabban vett nevelői-oktatói munka követte. 1984-től a Kaposvári Tanítóképző Főiskolán. Az intézmény Társadalomtudományi- és Közművelődési Tanszékén a Közművelődés szociológiai, andragógiai alapjai; Szociokulturális animáció; Szervezet-fejlesztés; Csoportos pedagógiai gyakorlat és a Drámapedagógia-tárgyakat gondozom.

Több mint tíz éves amatőr színjátszói múltam, szakmai táborok, továbbképzések indítottak el a drámapedagógia felé — így ez a tantárgy 1986 óta jelen van a főiskolai képzésben mint két féléves szabadon választható fakultációs tárgy; a közművelődési szakkollégium hallgatói számára mint gyakorlati képzés; az óvodapedagógus hallgatók fakultatív specializációja, — valamint a főiskola által szervezett intenzív pedagógusképzések, diplomaújító képzések választható műhelye a Gordon, Freinet-műhely mellett. A képzésben résztvevők szakmai érdeklődését, elkötelezettségét diplomamunkák sora jelzi.

RUDOLF OTTÓNÉ

1958-ban magyar-történelem szakos diplomát szereztem Egerben a Pedagógiai Főiskolán. Pedagógusi munkámat Sződön kezdtem — majd lakásgondnok megoldatlansága miatt — Órszentmiklóson, Vácdukán, Váccon tanítottam.

Közben "B" kategóriás színjátszó-rendezői jogosítványt kaptam, és elvégeztem az ELTE történelem szakát.

1973-ban — családi okokból — ismét hazaköltöztünk Budapestre —, így a Budakeszi Általános Iskola és Gimnázium tanáraként általános iskolában és gimnáziumban tanítottam. 1974-től szakfelügyelői státuszban Pest megyében folyó anyanyelvi kísérletek gondozásával, kipróbálásával foglalkoztam (Hatékony anyanyelvi nevelés, Bánréti Zoltán, Zsolnai József anyanyelvtanítási kísérletei.) Ezt követően Gödöllőn és körzetében szakfelügyelőként, 1986. januárjától szaktanácsadóként dolgoztam 1991. június 30-ig.

Elvégeztem az Eötvös Loránd Tudományegyetem történelem intenzív tanfolyamát.

Metodikusként a Kazinczy Tanárképző Főiskola Gödöllőn működő kihelyezett tagozatán a történelem tanszékén dolgoztam. Itt spec. koll-t is vezettem dramatikusan játékok módszertana címmel. Tanári pályafutásom alatt

tályban (I., IV. és VI.), órarendbe állított drámajáték-foglalkozások keretében végzett drámatanári munkám adja.

Az utóbbi évek során alkalmam volt megismerkedni az angol drámaiskola Dorothy Heathcote nevéhez kapcsolódó ún. „tanítási dráma”-elméletével és gyakorlatával (1990: Szentes; 1991: Fót; 1992: Birmingham); ennek feldolgozásával, mélyebb elsajátításával, a drámapedagógus-képzésbe való bekapcsolásának arányával, módjával folyamatosan foglalkozom, mind elméletben (a kiadás alatt lévő Bolton- és Nielsens-könyvek alapján), mind a gyakorlatban: működő kurzusaimon, illetve a gyerekekkel végzett munkámban.

A drámanevelés széles lehetőségeinek megismertetésére Drámapedagógiai Műhely-t működtettünk a főiskolán, amely a főiskola hallgatói mellett a város, megye pedagógusai számára is nyitott volt. Két megyei intézménnyel közösen ennek újbóli megszervezését tervezzük.

Főiskolai oktatótársaimmal — a vizuális nevelés szakemberei — három éven keresztül működtettünk Gyermek-műhely-t, amely saját magunk tudásának gyarapítása mellett a főiskolai hallgatók gyakorlóterepe is lett.

A drámapedagógia szakterületéről szóló előadásokkal Jászberényben, Győrben, Hajdúböszörményben, a kaposvári HOL-MI pedagógiai konferenciáin, módszerbemutatóin vettem részt. Óvodákban, általános iskolákban, nyári továbbképző táborokban előadást, drámafoglalkozásokat vezetek. Aktív szervezője vagyok a Csokonai Program, illetve az Oskola — országos jellegű konferenciáknak, a Drámapedagógia a felsőoktatásban — főiskolai oktatók számára szervezett műhelyeknek.

Szakmai írásaim, amelyek könyv-recenziók, gyermekszínjátszó-bemutatók elemzése, illetve a drámapedagógia főiskolai képzési lehetőségeiről szólnak — megyei és országos folyóiratokban jelentek meg.

a megyei vers-prózamondó, színjátszó bemutatók szervezésével, zsűrizésével foglalkoztam Pest megyében. Néhány írásom megjelent szaklapokban.

(Hatékony anyanyelvi nevelés tapasztalatainak összegezése — Önálló munkaként Helyzetteremtés az anyanyelvi órán TK. kiadásában).

Szakmai véleményezést adtam többek között Aranytől-Aranyról, Hársing Lajos: Játék világ irodalom, valamint Zsolnai József munkájáról.

Több éven át az országos anyanyelvi szaktábor szakmai vezetője voltam.

Az elmúlt évben az országos Kazinczy-verseny programját állítottam össze.

Szaktanácsadóként a továbbképzések (speciális, fakultatív) programjait terveztem, (körzeti és megyei szinten). (Filmesztétikai tanfolyam, Vallástörténeti tanfolyam, Drámapedagógus tanfolyam stb.).

1992 — a Pest Megyei Szolgáltató Iroda drámapedagógiai szakértőjeként dolgozom, 2 éve vezetek alaptanfolyamokat tantestületi közösségeknek és Pest megyei kollégáknak. Rendszeresen a bemutató-foglalkozások, gyakorlatvezetések. (A drámapedagógiai szemlélet és módszer az iskola életében) Háziasszonyképző Iskolában magatartáskultúrát tanítok.

KINSZKI JUDIT

Bár már 10-11 éves koromtól lelkes színházlátogató, szavaló és színjátszó voltam (még nyolcosztályos humán gimnáziumban kezdtem tanulmányaimat), igazándiból 1962-től, amikor a Vörösmarty Gimnáziumba kerültem angol tanárnak, fonódott össze tanári munkám és — ahogy most mondanánk — a dráma, a színház a nevelésben. Még abban az évben összehoztuk az iskola irodalmi színpadát és Brechtet, Sigfried Lenzenet, Mrozeket játszottunk.

1978-ban, amikor Várkonyi Zoltán kezdeményezésére megindult a középiskolai irodalmi-drámai képzés két vidéki és két pesti gimnáziumban, a Színművészeti Főiskolán Várkonyi, Montágh Imre, Mezei Éva stb. tartottak előkészítő foglalkozásokat azoknak, akik majd ezekben az osztályokban tanítani fognak. A tanmeneteket a főiskola tanárai készítették (Hegedüs Géza, Székely György stb.) és részletes irodalomajánlatot is tartalmazott, így az elméleti felkészülést megkönnyítette. A gyakorlati munkában viszont azoktól tanultam rengeteget, akiknek foglalkozásain nyári táborokban vettem részt: Somogyi István, Terhes Sándor, Regős János, Lábán Kati, Virág Csaba, Uray Péter, Fodor Tamás stb.

1979 óta folyamatosan tanítok drámatörténetet és színházismeretet, tartok kreatív játék foglalkozásokat. Talán nem tartozik szorosan a témához, de ez azt is jelentette, hogy párhuzamosan két színjátszócsoporthoz is vezetünk, mert az irodalmi-drámai fakultáció megindulása óta osztálykeretben működtek a színjátszó csoportok. Ez természetesen rengeteg fellépést, versenyt, fesztivált is jelentett és jelent, érmekeket bronztól aranyig, Gyulától Csurgóig, sőt Krakkóig (lengyel színpadi művek fesztiváljának megosztott első helyezése).

Bár egyáltalán nem ez a fakultáció célkitűzése, de azért jóeső érzés, hogy tanítványaink közül többen már ismert színészek, vagy éppen idén végzik a Főiskolát, operatőrök, rendezőasszisztensek, színháztörténészek, vagy egyetemi tanulmányaikat befejezve visszatértek iskolánkba drámatanárként. Talán még nagyobb öröm, hogy mennyi volt „drámais” lett pedagógus — óvónő, tanító, tanár — s vezet iskolájában drámajáték csoportot és hogy már az ő tanítványaik is itt vannak iskolánkban a felvételiken.

Elméleti tudásom felfrissítését nagyon megkönnyíti, hogy angol szakos lévén eredetiben, viszonylag frissiben olvashatok szakirodalmat, gyakorlati munkámban pedig az angol nyelvtanításban is alkalmazom a drámajáték gyakorlatait (erről iskolámban bemutatókat is tartok kollégáimnak). David Davis Magyarországon tartott és Birminghamban szervezett tanfolyamain elméleti és gyakorlati gazdagodásra egyaránt lehetőség nyílt. Az utóbbi években a Gödöllőn szervezett Csehov és Beckett szemináriumokon vettem részt, ahol Acher Tamás, Ács János, Árkosi Árpád, Jeles András, Lukács Andor és mások vezették a vitákat Csehov és Beckett művek különböző előadásai kapcsán.

A Színháztudományi Intézet felkérésére megírtam a Vörösmarty Gimnázium irodalmi-drámai fakultációjának történetét és két tanítványommal együtt pályaművet nyújtottunk be (Csongor és Tünde) a Gabnai Katalin által kezdeményezett pályázatra, ami az iskolai tananyag részét jelentő drámák színházszerű feldolgozásával, a tanulók aktív bevonásával próbálkozott.

HÍREK — INFORMÁCIÓK

- A Magyar Drámapedagógiai Társaság tíz foglalkozásból álló alapozó drámapedagógiai tanfolyamot szervezett. A januártól márciusig terjedő 30 órás kurzuson két csoportban zajlottak az előadások. A negyvenöt tanfolyamhallgató szeptemberben folytatni kívánja a stúdiumokat 120 órás képzés keretében. A Társaság új jelentkezőket is vár.
- A Társaság gyermekszínjátszó-rendezői tanfolyamot is hirdet szeptembertől budapesti és Budapest környéki érdeklődők számára. Részletesebb tájékoztatás a MDT címén.
- A Magyar Drámapedagógiai Társaság legutóbbi közgyűlésén 7 tagú elnökséget választott. Elnök: Debreczeni Tibor. Elnökhelyettesek: Gabnai Katalin és Szakall Judit. A vezetőségbe került még Kovács Andrásné, Szauder Erik, Székely István és Váczy Zsuzsa.
- A Lakiteleki Alapítvány 50.000 forinttal támogatja a Drámapedagógiai Magazin megjelenését.
- A Weöres Sándor Országos Gyermekeknépszínjátszó Találkozó területi „középdöntő”-it Szombathelyen, Siófokon, Budapesten, Gödön, Debrecenben és Kunhegyesen rendezték, illetve rendezik meg.
- Hollós József, társaságunk tiszteletbeli elnöke anyagi kedvezményekkel is segítette társaságunk egyes tagjainak jelenlétét az osztrák drámapedagógusok linzi közgyűlésén és az innsbrucki nemzetközi konferencián.
- Benyák Erzsébettől és Varnyu Ilonától meghívás érkezett. Az Óbecsei (Vajdaság) művészeti gyermektalálkozó keretein belül drámapedagógiai foglalkozásokra is sor került.
- Június 14-20. a tiszasasi Pityang házban vizsgaelőkészítő tanfolyamra gyűlnek össze az óvodapedagógiai drámapedagógus közösség tagjai.